

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **G. T.**, zastoupen JUDr. Filipem Behenským, advokátem se sídlem Kropáčkova 563/14, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 5. 2014, č. j. 64 Az 91/2008 – 155,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta JUDr. Filipa Behenského **se určuje** částkou 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 15. 5. 2014, č. j. 64 Az 91/2008 – 155, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 11. 2008, č. j. OAM-631/VL-07-08-2008, o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž

je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

Pokud se jedná o námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 – 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu všech žalobních námitek a posuzoval relevanci stěžovatelem uváděných skutečností s ohledem na kritéria pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí ministerstva vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministerstvo vypořádalo všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky udělení mezinárodní ochrany.

pokračování

Ke stěžovatelově námitce, že jsou splněny důvody pro udělení azylu hodné zřetele ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud předně odkazuje na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, v němž dospěl k závěru, že „[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“. Jak vyplynulo ze správního spisu, ministerstvo zkoumalo, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu, přičemž vyhodnotilo, že tomu tak není. Udělení humanitárního azylu je na úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, a ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38). Protože ministerstvo řádně zjistilo a posoudilo jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a zároveň nedovodilo důvody pro udělení humanitárního azylu, bylo takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když stěžovatel ve správním řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Snaha vyhnout se nepříznivé situaci v Gruzii související s ozbrojeným konfliktem ze srpna 2008, obava z případného povolání k výkonu vojenské služby či tvrzená možnost stěžovatelova trestního postihu z důvodu nenastoupení do armády, což byly jediné tvrzené důvody pro udělení mezinárodní ochrany, nevzbuzují žádné pochybnosti, že správní uvážení při posuzování, zda jsou splněny podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem. Rozhodnutí ministerstva bylo v souladu s pravidly logického posuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Nezákonnost pak nelze shledat ani v postupu krajského soudu.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval stěžovatelovým tvrzením, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na obavu z možného povolání k výkonu základní vojenské služby. Tuto službu však nechce vykonávat, navíc bylo jeho snahou vyhnout se účasti na probíhajícím válečném konfliktu v srpnu 2008. V nynější situaci se stěžovatel obává, že by za vyhýbání se vojenské službě mohl být uvězněn, což by, s ohledem na situaci ve věznicích v Gruzii, mohlo znamenat ohrožení jeho života. K otázce odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49 tak, že „Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“ Samotné odmítání výkonu základní vojenské služby pak v daném případě nezakládá ani odůvodněnou obavu, že by stěžovateli hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Argumentoval-li stěžovatel válečným konfliktem

vzniklým v srpnu 2008, je nutno poukázat na to, že v současné době na území Gruzie žádný ozbrojený konflikt neprobíhá ani nehrozí. Z protokolu o doplňkovém pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 11. 2008, je přitom zcela zřejmé, že stěžovatel k nástupu základní vojenské služby nebyl nikdy vyzván a jejímu výkonu se legálně vyhýbal zaplacením finančních částek kompetentním gruzínským orgánům. Jeho tvrzení, že by za odmítnutí nastoupit k výkonu vojenské služby mohl být uvězněn, je proto naprosto nepodložené a účelové. Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46, v němž vyslovil, že *„[h]rozba trestního stíhání či již zahájené stíhání tak může být sama o sobě azylově relevantní jen v omezeném okruhu případů, a to tehdy, když osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné. Dále tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu. Např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li lidských rozměrů“.*

Stěžovatel rovněž namítal, že krajský soud vycházel pouze z oficiálních zpráv, které však obsahují pouze obecné informace o společensko-politické situaci v Gruzii a nevypovídají nic o tom, jaký bude mít jeho případný nucený návrat do země původu dopad na jeho práva a postavení. Nejvyšší správní soud konstatuje, že se obecně k používání informací o zemi původu vyjádřil již v usnesení ze dne 2. 9. 2010, č. j. 1 Azs 22/2010 – 74, tak, že *„při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. Kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)“.* V daném případě má Nejvyšší správní soud za to, že jak zdroje, tak zjištěné informace, z nichž krajský soud vycházel, splňují všechny výše uvedené požadavky.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

pokračování

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Krajský soud stěžovateli ustanovil zástupcem advokáta a v takovém případě platí jeho odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé - kasační stížnost) ve výši 3.100 Kč a náhrada hotových výdajů 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 714 Kč. Celková částka odměny tedy činí 4.114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. září 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu